
Komparácia podmienok uplatňovania daňového bonusu na deti v susedných krajinách V4 a v Rakúsku

Renáta Stanley¹

Abstrakt

Daňová legislatíva poskytuje daňovníkom rôzne daňové zvýhodnenia, ktorými si majú možnosť znížiť svoj základ dane v daňovom priznaní alebo na mesačnej báze v mzdách. Suma daňového zvýhodnenia je rozdielna v závislosti od štátu a tiež daňovej politiky danej krajiny. Cieľom tohto príspevku je prezentovať a charakterizovať daňové zvýhodnenia, ktoré poskytuje fyzickým osobám daňová legislatíva Slovenskej republiky vo forme daňového bonusu a následné porovnanie s obdobnými daňovými zvýhodneniami poskytovanými v krajinách Vyšehradskej štvorky a susednej krajiny Rakúska. Všetky spracované dáta sú sumarizované a porovnané na praktickej prípadovej štúdií, na základe ktorej je možné posúdiť krajinu s najvýhodnejšími daňovými benefitmi v oblasti daňového bonusu, čo považujeme za najväčší prínos a výsledky v tejto oblasti, nakoľko táto problematika nebola takto komplexne doposiaľ spracovaná žiadnym autorom a vzhľadom na neustále zmeny v legislatíve je vysoko aktuálna.

Kľúčové slová

Daňový bonus, daňový základ, daňovník

Abstract

Tax legislation provides taxpayers with various tax benefits, which allow them to reduce their tax base in the tax return or on a monthly basis in wages. The amount of the tax benefit varies depending on the country and also the tax policy of the country. The aim of this paper is to present and characterize the tax benefits provided to individuals by the tax legislation of the Slovak Republic in the form of a tax bonus and subsequent comparison with similar tax benefits provided in the Visegrad countries and neighboring Austria. All processed data are summarized and compared on a practical case study, based on which it is possible to assess the country with the most advantageous tax benefits in the field of tax bonus, which we consider the greatest benefits and results in this area, as this issue has not been so comprehensively processed by any author and it is highly topical due to constant changes in legislation.

Key words

Tax bonus, tax base, tax payer

JEL classification

H21, H24

1 Úvod

Pojem daňový bonus bol prvýkrát na území Slovenskej republiky použitý v roku 2003, čím nahradil predošlú nezdaniteľnú časť základu dane na vyživované dieťa. Od tohto času prešiel daňový bonus viacerými zmenami. Medzi najvýraznejšie patria práve zmeny uskutočnené v roku 2021, kedy sa zmenila výška daňového bonusu pre rôzne vekové kategórie až 2 krát.

¹ Ekonomická univerzita v Bratislave, Fakulta hospodárskej informatiky, Katedra účtovníctva a auditorstva, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava, renata.stanley@euba.sk.

Daňový bonus patrí medzi daňové zvýhodnenia, ktoré ponúka fyzickým osobám daňový systém Slovenskej republiky. Daňový bonus si môže uplatniť fyzická osoba ako daňovník na každé vyživované dieťa žijúce v spoločnej domácnosti s daňovníkom. Podmienkou uplatnenia daňového bonusu je to, že v spoločnej domácnosti má nárok na daňový bonus, vždy iba jeden z rodičov. Ak vznikne daňovníkovi nárok na daňový bonus, daňová legislatíva poskytuje dva spôsoby vyplatenia daňového bonusu. Prvým spôsobom je vyplatenie daňového bonusu zamestnávateľom mesačne ku mzde zamestnanca a druhým spôsobom vyplatenia daňového bonusu je prostredníctvom finančného riaditeľstva raz ročne prostredníctvom podania daňového priznania.

K 1.1.2021 bola stanovená suma daňového bonusu vo výške 23,22 eur mesačne pokiaľ vyživované dieťa dovŕšilo 6 rokov života a 46,44 eur pokiaľ vyživované dieťa nedovŕšilo 6 rokov života. Od 1. 7. 2021 vstúpila do účinnosti nová veková kategória pre dieťa vo veku od 6 do 15 rokov kde suma daňového bonusu predstavuje 39,47 eur. Slovenská daňová legislatíva nerozlišuje sumu daňového bonusu podľa počtu detí žijúcich s daňovníkom v spoločnej domácnosti, iba vekovú hranicu.

Tab. 1 Suma mesačného daňového bonusu v SR v roku 2021

Mesačná suma daňového bonusu od 1.1.2021 do 30.6.2021 na dieťa:	
do 6 rokov	46,44
nad 6 rokov	23,22
Mesačná suma daňového bonusu od 1.7.2021 a trvá, na dieťa:	
do 6 rokov	46,44
nad 6 rokov do 15 rokov	39,47
nad 15 rokov	23,22

Zdroj: Vlastné spracovanie

V súvislosti so zmenou výšky daňového bonusu je dôležité uviesť novinku nároku "obedov zadarmo" účinnú od 1.8.2021, ktorá je previazaná s nárokom na zvýšený daňový bonus pre každé dieťa vo veku 6 až 15 rokov. Deťom rodičov, ktorí nemajú nárok na zvýšený daňový bonus, poskytne Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR dotáciu na stravu, pričom podmienky uplatnenia sú uvedené priamo na webových stránkach spomínaného ministerstva.

Nárok na daňový bonus upravuje § 33 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. Jednou z hlavných podmienok, kedy má daňovník ako fyzická osoba nárok na daňový bonus je, že v príslušnom zdaňovacom období dosiahol zdaniteľné príjmy podľa § 5 a § 6 ods. 1 a 2 aspoň vo výške 6-násobku stanovenej minimálnej mzdy za príslušné zdaňovacie obdobie. V roku 2021 bola minimálna mzda stanovená vo výške 623 eur. Z predchádzajúceho textu vyplýva, že daňovník musí dosiahnuť zdaniteľné príjmy za príslušné zdaňovacie obdobie v minimálnej výške 3 738 eur.

Predmetom príspevku budú ďalej podmienky pre uplatnenie daňového bonusu v krajinách V4 a Rakúsku. Pre účely prepočtu cudzích mien na menu eur vychádzame z kurzu ECB platného v čase písania článku, t.j. ku 13.10.2021. Jednotlivé prepočty kurzov cudzích mien potrebné pre účely tohto článku sú nasledovné:

- pre českú menu je 1 eur = 25,369 CZK,
- pre poľskú menu je 1 eur = 4,5772 PLN
- pre maďarskú menu je 1 eur = 360,20 HUF

2 Daňový bonus v krajinách V4 a v Rakúsku

2.1 Daňový bonus v Českej republike

Český daňový systém podobne ako ten slovenský, ponúka svojim daňovníkom rôzne daňové zvýhodnenia. Jedným z takýchto daňových zvýhodnení, ktoré upravuje zákon č. 586/1992 Sb. Zákon České národní rady o daních z příjmů (ďalej len „zákon o daniach z príjmov ČR“), je daňový bonus na vyživované dieťa, ktoré žije s daňovníkom v jednej domácnosti.

Prvou podmienkou, ktorou daňovníkovi vzniká nárok na uplatnenie daňového bonusu je, že daňovník musí byť daňovým rezidentom Českej republiky. Nárok na uplatnenie daňového bonusu plynie aj pre daňových nerezidentov pod podmienkou dosiahnutia 90 % príjmov zo zdrojov na území Českej republiky z celkových príjmov, ktoré daňovník dosiahol v zdaňovacom období, čo platí obdobne pre všetky ostatné skúmané krajiny.

Ďalšou podmienkou nároku na uplatnenie daňového bonusu je výška príjmu, ktorý daňovník dosiahol v zdaňovacom období. Daňový bonus na vyživované dieťa má nárok si uplatniť ten daňovník, ktorého zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti a podnikania v zdaňovacom období presiahli minimálne 6-násobku minimálnej mzdy. Minimálna mzda v roku 2021 je v Českej republike stanovená vo výške 15 200 Kč (599,16 eur) sumy sú prepočítané kurzom ECB, teda súhrn príjmov daňovníka za zdaňovacie obdobie by mali prekročiť 91 200 Kč (3 594,94 eur).

Podobne ako v Slovenskej republike, tak aj v Českej republike nastala počas roka 2021 zmena, tu však v podobe zvýšenia daňového zvýhodnenia na 2 a viac detí s platnosťou od 1.7.2021. Prehľad súm daňového bonusu za rok 2021 uvádzame v nasledovnej tabuľke:

Tab. 2: Suma mesačného daňového bonusu v ČR v roku 2021

Nárok na daňový bonus mesačne na:	Výška daňového bonusu do 30.6.2021	Výška daňového bonusu od 1.7.2021
1 dieťa	1 267 Kč (49,94 eur)	1 267 Kč (49,94 eur)
2 dieťa	1 617 Kč (63,74 eur)	1 860 Kč (73,32 eur)
3 a každé ďalšie dieťa	2 017 Kč (79,51 eur)	2 320 Kč (91,45 eur)

Zdroj: vlastné spracovanie

Tieto vyššie sumy daňového bonusu sa uplatnia aj spätne od 1.1.2021, avšak rozdiel medzi pôvodnou výškou a novou za 6 mesiacov bude vyplatený až pri ročnom zúčtovaní za rok 2021, t. j. v roku 2022.

2.2 Daňový bonus v Poľsku

Aj Poľská legislatíva poskytuje nárok na zníženie sumy dane z príjmov, tzv. úľavu, pokiaľ daňovník v priebehu kalendárneho roka vykonával starostlivosť o vyživované dieťa, pôsobil ako zákonný zástupca vyživovanému dieťaťu, ktoré žilo s daňovníkom v spoločnej domácnosti a vykonával pestúnsku starostlivosť na základe rozhodnutia súdu alebo rozhodnutia miestneho úradu. Nárok na zníženie dane z príjmov majú podľa zákona z 26. júla 1991 o dani z príjmov fyzických osôb tak daňoví rezidenti, ako aj daňoví nerezidenti.

Uplatnenie zníženia sumy dane sa u fyzických osôb vykonáva každý mesiac alebo raz za rok, pokiaľ daňovník v predmetnom kalendárnom roku vykonával starostlivosť o vyživované dieťa žijúce s daňovníkom v spoločnej domácnosti. V zúčtovaní je možné nielen odpočítať úľavu od výšky dane, ktorá sa má zaplatiť, ale aj žiadať o vrátenie nevyužitej úľavy v hotovosti

alebo na bankový účet, ak si ju daňovník nemohol odpočítať napríklad z dôvodu nízkej odmeny.

Poľská daňová legislatíva upravuje podmienky maximálnej výšky zdaniteľných príjmov pre uplatnenie tejto úľavy. Pokiaľ daňovník žije v spoločnej domácnosti s manželkou/manželom, podmienkou uplatnenia nároku na zníženie dane je výška zdaniteľných príjmov manželov nepresahujúca 112 000 PLN (24 470,18 Eur). Pokiaľ daňovník vykonáva starostlivosť o vyživované dieťa ako slobodný alebo rozvedený rodič, prípadne vdovec, podmienkou uplatnenia nároku na zníženie dane je nepresiahnutie výšky zdaniteľných príjmov 56 000 PLN (12 235,09 Eur) za príslušné zdaňovacie obdobie.

Výška sumy, ktorou daňovník mesačne znižuje svoju daň sa odvíja od počtu vyživovaných detí žijúcich v spoločnej domácnosti s daňovníkom nasledovne:

- 92,67 PLN (20,25 Eur) – na prvé a druhé vyživované dieťa
- 166,67 PLN (36,41 Eur) – na tretie vyživované dieťa
- 225 PLN (49,16 Eur) – na štvrté a každé ďalšie vyživované dieťa

2.3 Daňový bonus v Rakúsku

Daňová legislatíva Rakúska a to konkrétne federálny zákon zo 7. júla 1988 o zdaňovaní príjmu fyzických osôb EStG 1988 (ďalej len „zákon o daniach z príjmu fyzických osôb AT“), ponúka svojim daňovníkom rôzne daňové zvýhodnenia v podobe rôznych typov daňových bonusov na vyživované deti. Nárok na daňový bonus má každý daňovník, ktorého 90 % zo všetkých zdaňovacích príjmov v príslušnom zdaňovacom období plynuli zo zdrojov na území Rakúska. Dôležité je však spomenúť, že ak by dieťa nežilo v Rakúsku, nemá nárok na tento daňový bonus, hoci by jeho rodičia žili aj pracovali v Rakúsku.

V roku 2020 zaviedlo Rakúsko výpočet výšky nároku na uplatnenie daňového bonusu na základe indexu životnej úrovne krajiny. Index životnej úrovne krajiny vydáva pravidelne Európska únia, ktorý je používaný Rakúskom na výpočet koeficientu zníženia rodinných prídavkov a daňových bonusov, pokiaľ vyživované deti nemajú trvalý pobyt na území Rakúska. Výška príspevku na dieťa bola v Rakúsku v roku 2021 stanovená vo výške 58,40 eur mesačne na každé vyživované dieťa, ktoré žije s daňovníkom v spoločnej domácnosti.

V roku 2019 zaviedlo Rakúsko nové daňové zvýhodnenia poskytované svojim daňovníkom. Ide o daňový bonus pre rodiny **Familienbonus Plus**. Nárok na daňový bonus má každý daňovník, ktorému boli v príslušnom zdaňovacom období vyplatené rodinné prídavky na každé vyživované dieťa žijúce v spoločnej domácnosti s daňovníkom. Na rozdiel od Slovenskej republiky nárok na uplatnenie daňového bonusu majú obidvaja manželia, pričom každý z manželov má nárok na uplatnenie polovice daňového bonusu. Výška sumy daňového bonusu Familienbonus Plus daňová legislatíva Rakúska rozdeľuje na dve kategórie podľa výšky veku dieťaťa:

- do 18. roku života dieťaťa,
- po 18. roku života dieťaťa.

V prvom prípade, keď vyživované dieťa žijúce v spoločnej domácnosti s daňovníkom nedovršilo 18. rok života v príslušnom zdaňovacom období, výška sumy daňového bonusu je 125 eur mesačne respektíve 1 500 eur ročne.

V druhom prípade kedy vyživované dieťa dovršilo 18. rok života v zdaňovacom období bude výška daňového bonusu Familienbonus Plus predstavovať sumu 41,68 eur mesačne, respektíve 500 eur ročne.

Ďalšiu možnosť zníženia základu dane majú daňovníci na každé vyživované dieťa prostredníctvom daňového bonusu **Alleinvertienerer**. Podmienkou nároku na uplatnenie tohto typu daňového bonusu je neprekročenie všetkých zdaniteľných príjmov v príslušnom zdaňovacom období sumu 6 000 eur.

Daňová legislatíva Rakúska myslí aj na daňovníkov, ktorí sami vychovávajú vyživované dieťa žijúce s daňovníkom v spoločnej domácnosti. Daňový bonus **Allenerzieher** je určený pre osamelých rodičov a žiteľov detí ako slobodné a rozvedené matky a otcovia, vdovy a vdovci.

2.4 Daňový bonus v Maďarsku

V zákone Zákon CXVII z roku 1995 o dani z príjmov fyzických osôb je takáto forma daňového bonusu označená ako **rodinná zľava**.

Nárok na uplatnenie daňového bonusu na vyživované dieťa na území Maďarska majú daňovníci, ktorí majú nárok na rodinné prídavky na dieťa vychovávané v spoločnej domácnosti s daňovníkom. Nárok na uplatnenie daňového bonusu vzniká 91. dňom tehotenstva. Za vyživované dieťa sa považuje dieťa do ukončenia povinnej školskej dochádzky. Po skončení povinnej školskej dochádzky sa vyživované dieťa preklasifikuje na závislú osobu až do 23-ho roku života, pokiaľ študuje na strednej alebo vysokej škole a pripravuje sa na budúce povolanie.

Daňovníkovi, ktorému vznikol nárok na uplatnenie daňového bonusu vo forme rodinnej zľavy upravuje daňová legislatíva pre fyzické osoby výšku sumy tohto mesačného daňového bonusu nasledovne (sumy uvedené v EUR sú prepočítané kurzom ECB):

- Jedno dieťa žijúce v spoločnej domácnosti – 10 000 HUF (27,76 EUR)
- Dve deti žijúce v spoločnej domácnosti – 20 000 HUF (55,52 EUR)
- Tri a viac detí žijúcich v spoločnej domácnosti – 33 000HUF (91,62 EUR)

Pokiaľ v spoločnej domácnosti vykonávajú starostlivosť o vyživované dieťa alebo deti dvaja daňovníci, zákon o dani z príjmov fyzických osôb Maďarska im umožňuje sumu daňového bonusu rozdeliť medzi obidvoch daňovníkov. Každý z daňovníkov má možnosť si určiť výšku sumy daňového bonusu, ktorú si chce uplatniť. Pokiaľ jednému z daňovníkov nevznikne nárok na uplatnenie daňového bonusu, druhý daňovník mu poskytne časť sumy daňového bonusu, ktorú si neuplatňuje.

3 Prípadová štúdia

Na nasledujúcej prípadovej štúdii si priblížime sumy daňových bonusov na vyživované dieťa, na ktoré majú fyzické osoby nárok v nami vybraných štátoch. Pre výpočet použijeme jednotnú výšku ročného zdaniteľného príjmu, ktorý plynul len zo závislej činnosti. Pri výpočte budeme počítat' s dvomi variantmi, kedy s daňovníkom bude v spoločnej domácnosti žiť jedno dieťa pri variante A a pri variante B budeme vychádzať z údajov, že s našim daňovníkom žijú v spoločnej domácnosti tri deti. V nasledujúcom výpočte budeme abstrahovať od ostatných možností zníženia dane, pre zníženie dane z príjmov použijeme iba daňové zvýhodnenia na vyživované dieťa respektíve deti. Pre každú konkrétnu krajinu platí, že dieťa/deti žijú s daňovníkom v danej krajine v spoločnej domácnosti.

Pri výpočte údajov vychádzame z aktuálneho stavu súm daňových bonusov platných od 1.7.2021. V krajinách, v ktorých hlavná mena je iná ako euro, sú sumy prepočítané kurzom ECB k 13.10.2021.

3.1 Variant A

V prvom **Variante A** budeme počítat' s tým, že fyzická osoba, ktorej sa daň z príjmov počíta, nedosiahla výšku príjmov viac ako 6000 eur v roku 2021. Pre zjednodušenie výpočtov odvodového zaťaženia a sústredenie sa na postatu, budeme vychádzať z jednotnej sumy dane z príjmov vo výške 1 000 eur. Daňovník vychováva spolu s manželkou v spoločnej domácnosti jedno vyživované dieťa vo veku 2 rokov, na ktoré si uplatňuje nárok na daňový bonus v plnej výške. Daňový bonus si v našom príklade rozhodla uplatniť fyzická osoba jednorázovo v daňovom priznaní.

V nasledujúcej tabuľke č. 3 vypočítame výšku zníženia sumy dane z príjmov na základe údajov, ktoré sme si určili.

Tab. 3: Výpočet výšky ročného daňového bonusu v eur - Variant A

	Slovenská republika	Česká republika	Rakúsko	Poľsko	Maďarsko
Daň z príjmov	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Výška daňového bonusu	557,28	599,28	(700,80+1500+494) 2 694,80	243,00	333,12
Daň z príjmov po úľave na daň. bonus	442,72	400,72	- 1 694,80	757,00	666,88

Zdroj: Vlastné spracovanie

Ako môžeme vidieť v tabuľke č. 3, každá z vybraných krajín poskytuje iné výšky súm daňových bonusov. V našom príklade najvyššiu sumu daňového bonusu si môže uplatniť fyzická osoba, ktorá žije a vykonáva pracovnú činnosť na území Rakúska. Z uvedeného vyplýva, že fyzická osoba pracujúca v Rakúsku, bude mať v našom príklade nárok na vrátenie dane vo výške 1 694,80 eur, nakoľko suma daňových zvýhodnení pre dieťa a rodinu je vyššia ako suma, ktorú má daňovník zaplatiť na dani z príjmov. Je to spôsobené tým, že fyzické osoby pracujúce na území Rakúska majú nárok na viaceré typy daňových bonusov. V našom príklade mala fyzická osoba nárok na klasický daňový bonus v sume 700,80 eur a takisto Familienbonus Plus na vyživované dieťa žijúce v spoločnej domácnosti v sume 1 500 eur. Keďže fyzická osoba nedosiahla v roku 2021 príjem vyšší ako 6 000 eur, vzniká fyzickej osobe nárok na daňový bonus *Allenverdienerer* v sume 494 eur. Ostatné štáty ponúkajú taktiež aj ďalšie rodinné zvýhodnenia a príspevky, avšak nie sú súčasťou takéhoto jedného balíka ako v Rakúsku a sú tam vždy viaceré kritéria a podmienky, ktoré treba splniť, aby mohli byť vyplatené, na rozdiel od Rakúska, kde sú vyplatené automaticky, preto sú v tejto prípadovej štúdii zobrazené. Ak by sme ich tu neuviedli, čistá suma daňového bonusu by bola len vo výške 700,80 eur, čo by predstavovalo aj tak najvyššiu sumu daňového bonusu spomedzi sledovaných krajín.

Naopak najvyššiu sumu dane z príjmov bude mať v našom príklade fyzická osoba pracujúca na území Poľska a to v sume 666,88 eur. Je to spôsobené tým, že výška daňového bonusu sa zvyšuje úmerne s počtom detí žijúcich v spoločnej domácnosti s fyzickou osobou a výraznejšie sa zvýši až pri troch deťoch.

V prípade Slovenskej republiky bude mať fyzická osoba nárok na zvýšenú sumu daňového bonusu, nakoľko dieťa nedovršilo 6 rokov života vo výške 557,28 eur a daň z príjmov po odpočítaní daňového bonusu vychádza 442,72 eur.

V prípade Českej republiky rovnako ako v Poľsku sa výška daňového bonusu odvíja od počtu detí žijúcich v spoločnej domácnosti s fyzickou osobou. Nakoľko v našom prípade žije s fyzickou osobou jedno vyživované dieťa bude výška daňového bonusu v sume 599,28 eur. Výška dane po úľave predstavuje sumu 400,72 eur.

Maďarsko odvíja výšku daňového bonusu rovnako od počtu detí žijúcich v spoločnej domácnosti, kde výška daňového bonusu na 1 dieťa je v sume 333,12 eur, z čoho vychádza výška dane po úľave v sume 666,88eur.

3.2 Variant B

V druhom **Variante B** dosiahla fyzická osoba v roku 2021 zdaniteľný príjem plynúci zo závislej činnosti vo výške 24 000 eur. Pre zjednodušenie výpočtu vychádzame z jednotného základu pre výpočet dane z príjmov v sume 5 000 eur. S fyzickou osobou žijú v spoločnej domácnosti tri deti vo veku 1, 12, 17 rokov, na ktoré si uplatňuje nárok na daňový bonus v plnej výške a to raz ročne v daňovom priznaní.

V nasledujúcej tabuľke č. 4 vypočítame výšku zníženia základu dane na základe údajov, ktoré sme si určili.

Tab. 4: Výpočet výšky ročného daňového bonusu v eur - Variant B

	Slovenská republika	Česká republika	Rakúsko	Poľsko	Maďarsko
Daň z príjmov	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Výška daňového bonusu			700,80		
			+		
	557,28	599,28	700,80	243,00	333,12
	+	+	+	+	+
	473,64	879,84	700,80	243,00	666,24
	+	+	+	+	+
	278,64	1097,40	1 500	436,92	1 099,44
	(1 309,56)	(2 576,52)	+	(922,92)	(2 098,80)
			1500		
			(6 602,40)		
Daň z príjmov po úľave na daň. bonus	3 690,44	2 423,48	- 1 602,40	4 077,08	2 901,20

Zdroj: Vlastné spracovanie

Rovnako ako v prvom prípade aj pri variante B má nárok na najvyššiu sumu daňového bonusu fyzická osoba, ktorá pracuje a žije s deťmi na území Rakúska a to v sume 6 602,40 eur. Na rozdiel od prvého prípadu fyzická osoba, ktorá pracuje na území Rakúska nemá nárok na daňový bonus *Allenverdienerer*, nakoľko výška jej zdaniteľného príjmu bola v roku 2021 vyššia ako 6 000 eur. Keďže fyzická osoba mala nárok na vyššiu sumu daňového bonusu než je jej daňová povinnosť, môže si nárokovať na vrátenie dane vo výške 1 602,40 eur.

Na druhej strane rovnako ako v prvom prípade nárok na najnižšiu sumu daňového bonusu má fyzická osoba, ktorá pracuje na území Poľska a to v sume 922,92 eur. Výška sumy dane z príjmov po úľave je v prípade fyzickej osoby v Poľsku 4 077,08 eur.

Fyzická osoba pracujúca na území Slovenskej republiky si môže započítať sumu daňového bonusu vo výške 1 309,56 eur. Daň z príjmov na úhradu tak bude predstavovať sumu 3 690,44 eur.

V prípade fyzickej osoby pracujúcej na území Českej republiky sa výška sumy daňového bonusu zvyšovala úmerne s každým dieťaťom žijúcim v spoločnej domácnosti. Výške

daňového bonusu predstavovala v našom prípade sumu 2 576,52 eur a výška dane z príjmov po úľavách predstavovala sumu 2 423,48 eur.

V prípade fyzickej osoby z Maďarska výška daňového bonusu predstavovala sumu 2 098,80 eur a v našom prípade výška dane z príjmov po úľavách predstavovala sumu 2 901,20 eur.

3.3 Zhrnutie prípadovej štúdie

Každá z analyzovaných daňových legislatív poskytuje svojim daňovníkom rôzne výšky daňových bonusov na vyživované dieťa, ktoré po ich uplatnení znižujú výšku dane z príjmov na úhradu. Môžeme konštatovať, že každá z analyzovaných daňových legislatív upravuje rôzne podmienky uplatnenia daňového bonusu na vyživované dieťa. Každá z analyzovaných daňových legislatív umožňuje svojim daňovníkom uplatnenie nároku na daňový bonus, na vyživované dieťa zahrnuté mesačne do mzdy od zamestnávateľa alebo raz ročne v daňovom priznaní.

V nasledujúcej tabuľke č. 5 porovnáme podmienky vzniku nároku na uplatnenie daňového bonusu na vyživované dieťa na základe výšky zdaniteľných príjmov v príslušnom zdaňovacom období.

Tab. 5: Podmienky výšky zdaniteľného príjmu

	Slovenská republika	Česká republika	Rakúsko	Poľsko	Maďarsko
Výška príjmu	> 3 738 eur	> 3 594,94 eur	-	< 24 470,18 eur/ 12 235,09 eur	-

Zdroj: Vlastné spracovanie

Ako môžeme vidieť v tabuľke č. 5, daňové legislatívy vybraných štátov upravujú rôzne podmienky výšky zdaniteľných príjmov pri vzniku nároku uplatnenia daňového bonusu na vyživované dieťa. Daňové legislatívy Slovenskej a Českej republiky upravujú rovnaké podmienky minimálnej výšky príjmu pri vzniku nároku na uplatnenie daňového bonusu. Podmienkou pre vznik nároku je dosiahnutie zdaniteľných príjmov vo výške 6-násobku minimálnej mzdy. Keďže minimálne mzdy sú na Slovensku a Česku stanovené v rozdielnej výške, je rozdielna aj minimálna suma zdaniteľných príjmov pre vznik nároku na uplatnenie daňového bonusu.

Poľská daňová legislatíva upravuje na rozdiel od slovenskej a českej maximálnu výšku zdaniteľných príjmov pri vzniku nároku na uplatnenie daňového bonusu na vyživované dieťa. Daňová legislatíva rozdeľuje podmienku maximálnej výšky zdaniteľných príjmov na dve kategórie. Na rozdiel od predošlých daňových legislatív, daňové legislatívy Rakúska a Maďarska neupravujú podmienky výšky príjmu pre vznik nároku na uplatnenie daňového bonusu na vyživované dieťa.

V každej daňovej legislatíve má nárok na uplatnenie daňového bonusu každý daňový rezident aj daňový nerezident príslušného štátu. Daňový nerezidenti vybraných štátov majú nárok na uplatnenie daňového bonusu pokiaľ vykonávajú starostlivosť o vyživované dieťa žijúce s daňovníkom v spoločnej domácnosti v danej krajine. V nasledujúcej tabuľke č. 6 si zrekapitulujeme výšku sumy daňového bonusu na vyživované dieťa, ktoré poskytujú analyzované daňové legislatívy svojim daňovníkom prepočítaných na jeden mesiac a kurzom ECB v prípade cudzích mien. V prípade Slovenskej republiky a Česka sú údaje uvedené s legislatívou platnou od 1.7.2021, nakoľko v oboch krajinách došlo k zmenám práve k tomuto dátumu.

Tab. 6: Výška sumy mesačného daňového bonusu v analyzovaných štátoch od 1.7.2021

Počet detí	Slovenská republika	Česká republika	Rakúsko	Poľsko	Maďarsko
1	23,22/39,47/46,44 eur	49,94 eur	58,40 eur	20,25 eur	27,76 eur
2	23,22/39,47/46,44 eur	73,32 eur	58,40 eur	20,25 eur	55,52 eur
3 a viac	23,22/39,47/46,44 eur	91,45 eur	58,40 eur	36,41/49,16 eur	91,62 eur

Zdroj: Vlastné spracovanie

Ako môžeme vidieť v tabuľke č. 6, každá daňová legislatíva ponúka svojim daňovníkom rozdielne výšky súm daňového bonusu na vyživované dieťa. V prípade Slovenskej republiky daňová legislatíva neupravuje výšku sumy daňového bonusu na základe počtu vyživovaných detí žijúcich v spoločnej domácnosti s daňovníkom. Rozdielne výšky súm upravuje daňová legislatíva na základe veku vyživovaného dieťaťa. Pokiaľ vyživované dieťa nedovršilo 6 rokov života, výška sumy daňového bonusu je vo výške 46,44 eur. Pokiaľ vyživované dieťa dovŕšilo 6 rokov života a zároveň neprekročilo 15 rokov života výška sumy daňového bonusu je 39,47 eur a ak dieťa dovŕšilo viac ako 15 rokov suma daňového bonusu stanovená daňovou legislatívou od 1.7.2021 je vo výške 23,22 eur. Podľa vzoru krajín V4 sa však navrhuje, aby bol daňový bonus „odstupňovaný“ v závislosti od toho, či má daňovník jedno dieťa, dve deti alebo tri a viac detí za podmienky, že s ním žijú v spoločnej domácnosti.

Daňová legislatíva Českej republiky na rozdiel od slovenskej upravuje výšky súm daňového bonusu na základe počtu vyživovaných detí žijúcich v spoločnej domácnosti s daňovníkom. Pokiaľ s daňovníkom žije v spoločnej domácnosti jedno vyživované dieťa, výška daňového bonusu bola v roku 2021 stanovená v sume 49,94 eur. Pokiaľ s daňovníkom žijú v spoločnej domácnosti dve vyživované deti, výška daňového bonusu je od 1.7.2021 v sume 73,32 eur na druhé dieťa. Pokiaľ s daňovníkom žijú v spoločnej domácnosti 3 a viac detí, výška daňového bonusu je v sume 91,45 eur na tretie a každé ďalšie dieťa. Daňová legislatíva Českej republiky takisto ponúka svojim daňovníkom nárok na uplatnenie daňovej zľavy, ak ich vyživované dieťa navštevuje predškolské zariadenie. Výška daňovej zľavy závisí od výšky nákladov vynaložených na predškolské zariadenie.

Rakúska daňová legislatíva rovnako ako slovenská daňová legislatíva v rámci daňového bonusu neupravuje výšku daňového bonusu na základe počtu vyživovaných detí žijúcich v spoločnej domácnosti s daňovníkom. Daňový bonus je v sume 58,40 eur na každé vyživované dieťa. Je dôležité podotknúť, že rakúska daňová legislatíva ponúka ďalšie daňové zvýhodnenia.

Poľská daňová legislatíva ponúka rovnako ako slovenská uplatnenie nároku na daňový bonus mesačne. Na rozdiel od slovenskej, poľská daňová legislatíva určuje výšku sumy daňového bonusu na základe počtu detí, ktoré žijú s daňovníkom v spoločnej domácnosti.

4 Záver

Na základe získaných výsledkov, ktoré sme získali analýzou daňových legislatív vybraných štátov, môžeme konštatovať, že najlepšie daňové zvýhodnenia svojim daňovníkom z pomedzi vybraných štátov ponúka rakúska daňová legislatíva. Môžeme to pripísať sociálnej politike, ktorú Rakúsko v poslednom období praktizuje. Rakúska daňová legislatíva ako jediná z vybraných štátov ponúka viaceré možnosti uplatnenia nároku na daňový bonus na vyživované dieťa. Nevýhodou podľa nášho názoru je, že rakúska daňová legislatíva rozdeľuje výšku súm daňových bonusov podľa indexu životnej úrovne krajiny každoročne vydaného Európskou úniou. Po započítaní indexu životnej úrovne krajiny dochádza k diskriminácii občanov krajín, s nízkym indexom životnej úrovne krajiny. Podľa nášho názoru by slovenská daňová legislatíva mala prehodnotiť spôsob výpočtu výšky sumy daňového bonusu. Aktuálny spôsob výpočtu sumy daňového bonusu na vyživované dieťa je stanovený podľa veku vyživovaného dieťaťa.

Tento spôsob nie je podľa nášho názoru dostatočne motivujúci vychovávať viacej detí. Lepšou alternatívou je podľa nášho názoru rovnako ako v ostatných štátoch, výpočet sumy daňového bonusu podľa počtu vyživovaných detí žijúcich v spoločnej domácnosti s daňovníkom. Spôsob výpočtu sumy daňového bonusu na základe počtu vyživovaných detí žijúcich v spoločnej domácnosti s daňovníkom, by podľa nášho názoru viedlo k motivácii vychovávať viac ako jedno vyživované dieťa. Vyšší počet vyživovaných detí vedie k vyšším nákladom na chod domácnosti ale nakoľko by sa výška sumy daňového bonusu odvíjala od počtu vyživovaných detí, náklady by aspoň čiastočne kompenzovala výška daňového bonusu. Nakoľko v dnešnej dobe podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky obyvateľstvo starne a demografická krivka je vysoká, vyšší počet vyživovaných detí by podľa nášho názoru viedol k zlepšeniu demografickej krivky Slovenskej republiky. Takisto by to podľa nášho názoru viedlo v budúcnosti k zlepšeniu ekonomiky Slovenskej republiky. Vyšším počtom vyživovaných detí by v budúcnosti vznikol vyšší počet pracovnej sily, čo by viedlo k zlepšeniu HDP Slovenskej republiky

Príspevok bol spracovaný ako jeden z výstupov riešenia projektu VEGA č. 1/0517/20
Virtuálne kryptosiete ako relevantný nástroj na elimináciu ekonomickej kriminality.

Literatúra

- [1] Andrejovska, A. (2019) Efektívna daňová sadzba v kontexte ekonomických determinantov. MONTENEGRIN JOURNAL OF ECONOMICS Zväzok: 15 Vydanie: 2 Strany: 31-40.
- [2] Cho, EYN (2017) Portfóliá prídavkov na deti v krajinách OECD. Výskum sociálnych indikátorov 132 (3), s. 1099-1115, <https://doi.org/10.1007/s11205-016-1334-1>
- [3] Jahoda, R., Godarova, J. (2012) Čo vieme o bonuse na dieťa v Českej republike a čo by sme chceli vedieť. 16. medzinárodná konferencia o moderných a súčasných trendoch výskumu verejného sektora, s. 110-118.
- [4] Lénártová, G. (2015). Daňové systémy, Ekonóm, Bratislava, 297s. ISBN 978-80-2254-029-2.
- [5] Paliderova, M., Bielikova, A., Spuchlakova, E. (2015) Aplikácia daňového bonusu Slovenská a Česká republika. 4. svetová konferencia o obchode, ekonomike a manažmente (VCBEM) 26, s. 404-410. [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)00812-6](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00812-6)
- [6] Vašeková, M., Mateášová, M. (2017) Analýza daňového zaťaženia v Slovenskej republike s dôrazom na odpisy. In Výročná konferencia o financiách a účtovníctve. Nové trendy v oblasti financií a účtovníctva: zborník zo 17. výročnej konferencie o financiách a účtovníctve [ACFA 2016]: [27. mája 2016, Vysoká škola ekonomická v Prahe, Česká republika] [elektronický zdroj]. - Cham: Springer.
- [7] Vostatek, J. (2016) Fiskalizácia prídavkov na deti. 21. medzinárodná konferencia o teoretických a praktických aspektoch verejných financií 2016, s. 326-331
- [8] Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.
- [9] Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.
- [10] Zákon č. 586/1992 Sb. Zákon Českej národnej rady o daniach z príjmu v znení neskorších predpisov.
- [11] Zákon č. 117/1995 Sb. Zákon o státní sociální podpoře v znení neskorších predpisov.
- [12] Federálny zákon zo 7. júla 1988 o zdaňovaní príjmu fyzických osôb EStG 1988 v znení neskorších predpisov.
- [13] Zákon z 26. júla 1991 o dani z príjmu fyzických osôb v znení neskorších predpisov.
- [14] 1995. CXVII. zákon o dani z príjmu fyzických osôb v znení neskorších predpisov.